

ประเภท : บทความ

ชื่อเรื่อง : เจียบสงบ ไม่ปรากฏความเคลื่อนไหว รายงานสถานการณ์ 5 ปี หลังรัฐประหาร ในจังหวัดเชียงใหม่

อภิรักษ์ นันทเสวี อาสาสมัครนักสิทธิมนุษยชน รุ่นที่ 12 มูลนิธิอาสาสมัครเพื่อสังคม

จุดเริ่มต้นของผมนับจากจังหวัดเชียงใหม่เริ่มขึ้นเมื่อผมได้เข้าศึกษาในภาควิชาปรัชญา คณะมนุษยศาสตร์ ปีการศึกษา 2555 ขณะที่เป็นเฟรชชี่ลูกช้างชั้นปีที่ 1 ชีวิตก็หลงติดอยู่กับอะไรหลายอย่าง ทั้งระบบโซเชียล ประเพณีรับน้องขึ้นดอยสุเทพ การเที่ยว กิน ดื่ม เล่น การเรียน ติดตามงานเสวนาวิชาการที่สนใจบ้าง และใช้ชีวิตเป็นไปอย่างปกติธรรมดาและมีความสุข จนปี 2556 ได้ย้ายคณะไปยังคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ที่เดิม ชีวิตก็ไม่ได้ต่างจากที่เป็นอยู่ในคณะเดิมมากนัก แม้จะย้ายมาเรียนที่คณะนิติศาสตร์ แต่ก็ได้สนใจการเมืองได้ วิชากฎหมายก็ท่องตามตำราไปเพื่อให้สอบผ่านเท่านั้น จนกระทั่งปี 2557 ขณะที่มีการรัฐประหาร โดยคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) เป็นช่วงที่ปิดเทอม มหาวิทยาลัยกำหนดเปลี่ยนแปลง การเปิดเทอมเป็นเดือนสิงหาคม 2557 เมื่อฤดูเปิดเทอมมาถึง นักศึกษาชั้นปีที่ 2 จะได้เรียนวิชากฎหมายรัฐธรรมนูญ อาจารย์เปิดคลาสมาด้วยคำว่า “เทอมนี้เราจะเรียนอะไรกันดี ตอนนี้อยู่ในยุครัฐประหาร รัฐใหม่ตอนนี้ประเทศไทยไม่มีรัฐธรรมนูญใช้แล้ว ผมก็ไม่รู้จะสอนอะไร” คำพูดประโยคนั้นของอาจารย์สร้างความสงสัยขึ้นในใจอยู่พอสมควร และสถานการณ์ในขณะนั้นนั้นก็มีความตึงเครียดอย่างเห็นได้ชัด เริ่มเห็นมีคนแปลกหน้ามายืนสูบบุหรี่บริเวณหน้าตึกคณะเป็นกลุ่ม 2-3 คน มีอาจารย์คอยถามไถ่ว่าเห็นคนแปลกหน้าน่าอยู่แถวหน้าคณะบ้างไหม ทั้งมีข่าวลือในคณะว่ามีอาจารย์บางคนถูกทหาร ตำรวจนอกเครื่องแบบคอยติดตามมาที่คณะเนื่องจากทำการต่อต้านและวิจารณ์การรัฐประหาร สิ่งเหล่านั้นเพิ่มความสงสัยให้ผมว่าการรัฐประหาร ทำไมต้องเข้ามายุ่งเกี่ยวกับสิ่งใกล้ตัวของผมด้วย ทั้งคณะ อาจารย์ในคณะ บรรยากาศในมหาวิทยาลัย เปลี่ยนไป มีคนเริ่มพูดเรื่องกลัวการถูกจับ การจัดงานเสวนาวิชาการในมหาวิทยาลัยแทบไม่มีการจัดขึ้นในช่วงดังกล่าว และนี่เป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้ผมสนใจในการรัฐประหารครั้งนี้จนส่งอิทธิพลมาถึงการทำงานในเส้นทางนี้ก็ได้

ผมอาจจะเริ่มด้วยการยกเหตุการณ์เหล่านี้ เช่น การออกมาชุมนุมด้านรัฐประหาร ด้วยการชูป้ายและจุดเทียน ที่ประตูข้างเผือก หรือทางด้านวิชาการ ที่คณะนิติศาสตร์ ม.ช. ก็ได้จัดงานเสวนาเรื่อง “อนาคตสังคมไทยว่าด้วยกฎอัยการศึก” นั่นคือปฏิกริยาของคนเชียงใหม่ในช่วงแรกๆที่ต่อต้านการรัฐประหาร¹

ต่อมาไม่กี่วัน กองทัพเรียกแกนนำเสื้อแดง เข้ารายงานตัวในค่ายทหาร นอกจากนี้ยังมีนักวิชาการและอาจารย์คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ อย่างเช่น ธเนศวี เจริญเมือง นักกิจกรรมเจ้าของร้านหนังสือ Book Re:public อย่าง รจเรช วัฒนพาณิชย์ และคนอื่นๆอีกมากมายต่างถูกเรียกปรับทัศนคติ จากนั้นสถานการณ์การจัดกิจกรรมทางการเมืองในเชียงใหม่ก็เงียบงันจนผิดสังเกต

¹ <https://www.tcjthai.com/news/2017/07/scoop/7139>

นอกจากความเจ็บที่ปรากฏแล้ว เหตุจาก คดีความ กิจกรรมที่ถูกปิดกั้น และ การถูกเรียกรายงานตัว ทั้งหมดทั้งหมดปฏิเสธไม่ได้เลยว่า สถานการณ์ 5 ปีหลังรัฐประหารที่ผ่านมา เชียงใหม่เมืองที่ผมรู้จัก ถูกทำให้เจ็บลง อย่างน้อยที่สุดบางด้วยเสียงที่พยายามพูด ก็แทบไม่ได้ยินเลย

นักศึกษาจากกลุ่มชุมชนนักกิจกรรมภาคเหนือที่เคยเคลื่อนไหวทางการเมืองตั้งแต่ก่อนและหลังรัฐประหาร กล่าวถึงปัจจัยที่ทำให้การจัดกิจกรรมทางการเมืองมีน้อยลงว่า “หลังรัฐประหาร การทำกิจกรรมทางการเมืองของนักศึกษาถือว่าลำบากขึ้นกว่าเดิม เนื่องจากมีการแทรกแซงหลายทาง ทั้งจากเจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัยที่คอยเข้ามาเป็นตัวกลางคอย ตรวจสอบห้ามปราม ทหาร ตำรวจ ไปหาทั้งที่บ้าน บางคนถูกเรียกตัวไปคุยที่โรงพัก บางคนหนักถึงขั้นไปค่ายทหาร ซึ่งการคุกคามนักศึกษาที่ทำกิจกรรมมีมาเรื่อยๆตั้งแต่ก่อนรัฐประหารแล้วแต่ไม่เคยเจาะจงเรื่องการเมืองมาก่อน”

เจ้าหน้าที่ศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชนที่ทำงานเก็บข้อมูลคดีในพื้นที่ภาคเหนือ ให้ข้อมูลว่า “สถานการณ์การจัดกิจกรรมก็ซับซ้อนชัดเจน งานเสวนาหัวข้อทางการเมืองแทบไม่สามารถจัดได้ เมื่อเทียบกับก่อนรัฐประหาร ที่เชียงใหม่เป็นจังหวัดหนึ่งที่คึกคักด้านการจัดกิจกรรมเสวนาต่างๆ ทั้งในมช. ร้านอย่าง **book re:public** หรือในสายพวงงานศิลปะ ก็มีแต่เรื่องการเมืองบ่อยๆ และถูกจัดค่อนข้างบ่อย แต่สี่ปีที่ผ่านมาที่ซับซ้อนทางปัญญาลงอย่างเห็นได้ชัด กิจกรรมหรือหัวข้อต้องหันไปจัดแนววัฒนธรรมหรือทฤษฎีวิชาการอะไรมากกว่า หัวข้อที่พูดถึงการเมืองโดยตรงน้อยลงชัดเจน

แล้วการปิดกั้นที่เกิดขึ้น ไม่ใช่แค่ทำโดยเจ้าหน้าที่ทหาร ซึ่งช่วงแรกๆ ทหารจะใช้อำนาจเข้ามาปิดกั้นโดยตรงมากกว่า แต่มหาวิทยาลัยก็มีบทบาทในการช่วยปิดกั้น เช่น การไม่ให้ใช้สถานที่เมื่อมีหัวข้อที่สุ่มเสี่ยง หรือการให้ไปขออนุญาตทหารเองก่อน โดยมหาลัยไม่ดูแลใดๆ หรือการเรียกนักศึกษาไปคุยที่ตึกหน้า เป็นต้น ทำให้แม้แต่พื้นที่มหาวิทยาลัยที่ควรจะมีเสรีภาพทางความคิด-การแสดงออก ก็ถูกปิดล้อมไปด้วย”

เมื่อถามต่อไปถึงกลุ่มคนเสื้อแดงที่เคยจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องก่อนรัฐประหารก็ได้คำตอบว่า “แกนนำเสื้อแดงเกือบทุกพื้นที่ก็โดนเรียกตัวไปค่ายกันหมดหลังรัฐประหารใหม่ๆ ส่วนใหญ่ถูกให้ทำข้อตกลง MOU ไม่เคลื่อนไหวทางการเมือง ออกมาก็ถูกติดตามพูดคุยเป็นระยะ ถ้าเกิดไปร่วมเคลื่อนไหวที่ไหนก็มักจะถูกเรียกคุย ไปที่บ้าน หรือจะไปดำเนินการทางกฎหมาย ส่วนใหญ่เลยเลือกจะหยุด เพราะกลัวจะได้รับผลกระทบ แต่บางพื้นที่ก็หันไปพบปะกันตามกิจกรรมวัฒนธรรม เช่น ผ้าป่า งานบุญ แต่นัยยะทางการเมืองของกิจกรรมมันก็ไม่ได้มีมากเหมือนแต่ก่อน”

หลังรวบรวมข้อมูลและใช้ความคิดกับรายงานชิ้นนี้ และการที่ได้เข้ามาเป็นอาสาสมัครนักสิทธิทำงานเก็บข้อมูลและติดตามคดีเกี่ยวกับเสรีภาพในหลายพื้นที่จึงทำให้เกิดข้อสงสัยว่ามีปัจจัยใดบ้างที่ทำให้เชียงใหม่เมืองที่เราเคยอยู่อาศัยและเรียนถึง 5 ปี มีแต่ความเจ็บและแทบไม่มีกิจกรรมทางการเมืองเกิดขึ้นเลยหลังรัฐประหาร

ตั้งแต่หลังรัฐประหาร ปี 2557 ที่จังหวัดเชียงใหม่ มีผู้ถูกดำเนินคดีจากการใช้เสรีภาพทางการแสดงออกทั้งหมด 10 คดี

"ศาลเหมือนคอมเพล็กซ์โรงหนัง ที่ปากทางเข้ามีกระดานแผ่นใหญ่ ติดรายละเอียดไว้ครบถ้วน ห้องไหนพิจารณา คดีอะไร เริ่มต้นเวลาเท่าไร เราจะเดินไปหยุดหน้าแผ่นกระดาน เลือกโปรแกรมที่เราสนใจ เข้าไปนั่งฟังในฐานะผู้สังเกตการณ์ ใครก็เข้าไปนั่งฟังได้ ขอเพียงอย่าถือกล้องถ่ายรูปและเครื่องบันทึกเสียงเข้าไปก็เป็นพอ หรือว่าอาหารและของคบเคี้ยว เออ, ไม่นอนุญาตให้พูดคุยกัน ที่นั่งก็คับแคบนั่งไม่สบาย และถ้าใครไปนั่งโงกหลับในนั้น จำศาลตรงรีเข้ามาหาเลยนะ แต่ไม่มีอะไรต้องบ่นโววาย เพราะเขาไม่คิดค่าตัว "

(After Dark, Haruki Murakami)

ใช่ครับ ! ผมกำลังพูดถึงหนังสือเล่มหนึ่ง ที่บางช่วงบางตอนนั้น ละม้ายแอบอิงไปกับฉากและชีวิตที่ปรากฏในตัวตลอด 1 ปี กับการเป็นอาสาสมัคร ว่าด้วยงานที่ศูนย์ข้อมูลกฎหมายและคดีเสรีภาพของไอลอร์นอกจากติดตามมอนิเตอร์คดีเสรีภาพต่างๆทางออนไลน์แล้ว สิ่งที่เราทำเป็นหลักคือการลงไปเก็บข้อมูลในพื้นที่ ไม่ว่าจะเป็นสถานีตำรวจ ศาล พื้นที่ชุมนุมทางการเมือง หรือแม้กระทั่งเรือนจำ "สนาม" เหล่านี้คือพื้นที่ที่ผมใช้ฝึกฝนและสัมผัสกับมันตลอดเวลาของการทำงาน ความที่เชียงใหม่เป็นเมืองใหญ่ มีชุมชนนักกิจกรรมที่กว้างขวางในศาสตร์ทุกแขนง โดยเฉพาะด้านการเมือง ซึ่งปฏิเสธไม่ได้ว่าการเมืองเรื่องเสื่อสีก็ทำให้เมืองแห่งนี้ถูกขบขันไปด้วยมิตินานหลายหลาก

และนี่คือเรื่องราวคดีความอันเกี่ยวเนื่องกับเสรีภาพที่เกิดขึ้นในเชียงใหม่ หลังรัฐประหารเท่าที่บันทึกได้

1. ศศิวิมล: โพสต์ข้อความบนเฟซบุ๊ก

จดหมายลงวันที่ 24 กรกฎาคม 2558 เดินทางออกมาจากเรือนจำ ในชื่อหัวว่า "เราห่างกันเพียงแค่นี้" ที่ข้อความนับได้ 15 บรรทัดพอดีตามระเบียบของเรือนจำ ข้อความห่วงใยของแม่คนหนึ่งบอกเล่าถึงลูกๆ ว่า

"เป็นไงกันบ้าง 2 สาว ตอนนี้นำกำลังทำอะไรกันอยู่น้า คิดถึงจังเลย อยากเห็นหน้าลูกสาวของแม่จัง ดื่อกันบ้างหรือปล่าว โดยเฉพาะน้องไอติมต้องดื่อกี่แก้วเลยใช้ไหมลูก คิดถึงแม่กันบ้างไหม ช่วงนี้ฝนตก อากาศก็เย็น ดูแลตัวเองด้วย อย่าแอบไปเล่น

น้ำฝนกันละ เดี่ยวไม่สบาย เรื่องเรียนเป็นไงบ้าง ok ใหม่ ทำการบ้านเก่งแล้วนี่ เห็นแม่ใหญ่บอกว่าอึ้งอึ้งเดี๋ยวนี้เก่งขึ้นเยอะเลย สอนการบ้านน้องถูกหมด ยังไงก็ตั้งใจเรียน อ่านหนังสือเยอะๆ นะจ๊ะคนเก่ง"

ภาพวาดประกอบในชื่อ "ครอบครัวของเรา" ถูกแต่มีระบายสีอยู่ด้านล่างตัวอักษร...เหมือนกับครอบครัวที่ว่าๆ ไป ทั้งสี่คนในรูป วาดกำลังยิ้มอย่างมีความสุข

ศศิวิมล หรือโอ้ ในวัย 29 ปี ทำงานเป็นพนักงานในแผนกเครื่องดื่มที่โรงแรมแห่งหนึ่งในจังหวัดเชียงใหม่ เธอแต่งงานตั้งแต่อายุ ยังน้อย ก่อนแยกทางกับสามีในเวลาต่อมา โดยมีลูกสาวด้วยกันสองคน คนโตอยู่ในวัย 10 ปี กำลังเรียนอยู่ชั้นป.4 ส่วนคนเล็ก อายุ 7 ปี กำลังเรียนอยู่ชั้นป.2

เรื่องราวชีวิตของ ศศิวิมลพนักงานของโรงแรมแห่งหนึ่งในเชียงใหม่ ถูกกล่าวหาว่าใช้เฟซบุ๊กชื่อ "รุ่งนภา คำภีชัย" โพสต์ ข้อความที่เข้าข่ายความผิดฐานหมิ่นประมาทพระมหากษัตริย์ฯ รวม 7 ข้อความ

7 สิงหาคม 2558 ศศิวิมลรับสารภาพ ศาลทหารเชียงใหม่พิพากษาจำคุกกรรมละ 8 ปี รวมเป็น 56 ปี ลดโทษกึ่งหนึ่งเหลือ 28 ปี

2. สามารถ: แจกใบปลิวโหวตในที่เชียงใหม่

20 กรกฎาคม 2559 ก่อนถึงกำหนดลงประชามติ 18 วัน ขณะที่คนทั่วไปยังไม่ค่อยอยากจะทำอะไรมาก โทษทัศน์ก็มีแต่ รายการที่จัดให้คนร่างรัฐธรรมนูญมานั่งพูดแล้วบังคับออกอากาศเหมือนกันทุกช่อง แม้แต่นักวิชาการกฎหมายก็ยังไม่มีการกล้า ออกมาวิจารณ์กันตรงๆ ลุงสามารถเอาใบปลิวที่ทำขึ้นเอง เขียนว่า "เผด็จการจงพินาศ ประชาธิปไตยจงเจริญ 7 ส.ค. VOTE NO" ใส่กระเป๋าแบ้แล้วเดินไปที่ลานจอดรถห้างพันธุ์ทิพย์ พลาซ่า จังหวัดเชียงใหม่ เขาเอาใบปลิวไปเสียบไว้ตรงที่ปิดน้ำฝนหน้า กระดาษที่จืดจางอยู่ประมาณ 20-30 คัน เสร็จแล้วก็เดินทางกลับบ้าน

"ผมหวังว่า ใบปลิวหนึ่งใบซึ่งไปติดอยู่ที่รถ เมื่อเจ้าของรถกลับมา ซึ่งเราก็ไม่รู้จักเขา เขาเห็นว่ามีใบปลิวก็แกะอ่าน ถ้าจะมีผล เป็นการจุดประกาย ปลุกจิตสำนึกก็หวังว่าจะเกิดประโยชน์ อย่างน้อยเขาก็รู้ว่ายังมีคนต่อสู้อยู่ ถ้าเขาไม่เห็นด้วย ก็ทิ้งไป ก็ไม่เป็นไร" ลุงสามารถ เล่าถึงแรงบันดาลใจ

"ผมมีความฝันมาตั้งแต่สมัยเป็นนักศึกษาแล้วว่า อยากเห็นประเทศมีประชาธิปไตยสมบูรณ์" ลุงสามารถเปิดประโยคแรกบอก ศาลอย่างมั่นใจ ก่อนเล่าเรื่องราวการต่อสู้ของลุงตั้งแต่สมัย 14 ตุลาคม มาจนถึงวันนี้

ลุงยังบอกศาลด้วยว่า ตั้งแต่ คสช. เข้ามาบริหารประเทศซึ่งลุงไม่เห็นด้วย ลุงก็ไม่เคยออกไปชุมนุมคัดค้านแต่ให้โอกาสรอดูว่า จะพาประเทศไปทางไหน แต่พอเวลาผ่านไปหลายปีก็เห็นแล้วว่า คสช. มีแต่ทำให้บ้านเมืองถอยหลัง ทำให้เศรษฐกิจตกต่ำ ต่างชาติไม่ยอมค้าขายด้วย และทำให้ประชาชนในชนบทเดือดร้อน ลำบากยากแค้น จนลุงไม่สามารถทนดูต่อไปได้อีกแล้ว และรู้สึกว่าจะต้องทำอะไรบางอย่าง

สามารถ ชายวัย 56 ถูกกล่าวหาว่า จัดทำใบปลิวข้อความว่า “เผด็จการจงพินาศ ประชาธิปไตยจงเจริญ 7 ส.ค. VOTE NO” ในลักษณะเอกสารใบปลิว และนำไปเสียบไว้บริเวณที่ปิดน้ำฝนรถยนต์ที่จอดอยู่ภายในลานจอดรถของห้างพันธ์ทิพย์พลาซ่า จังหวัดเชียงใหม่ ต่อมาเจ้าหน้าที่ได้จับกุมและดำเนินคดีสามารถฐานผิดพ.ร.บ.ประชามติฯ มาตรา 61 วรรคสอง

ในชั้นศาลผู้ต้องหายอมรับว่าเป็นคนไปแจกใบปลิวจริง แต่ทำไปโดยจิตใจบริสุทธิ์ เชื่อว่าสิ่งที่ทำไม่เป็นความผิด จึงต่อสู้คดี ศาลจังหวัดเชียงใหม่พิพากษายกฟ้อง เนื่องจากข้อความในใบปลิวไม่อาจโยงถึงร่างรัฐธรรมนูญได้

3. ชัชวาลย์: แพร์ภาพข่าวการชุมนุมด้านรัฐประหาร

เรื่องเริ่มจากวันที่ 31 พฤษภาคม 2557 เขาได้รับรูปภาพข่าวจากเพื่อนนักข่าวในท้องถิ่นคนหนึ่งทางไลน์ส่วนตัว เป็นภาพข่าวชุมนุมประท้วงรัฐประหาร โดยผู้ชุมนุมราว 10 คน อยู่บริเวณลานอนุสาวรีย์พระนางจามเทวี จังหวัดลำพูน ทั้งหมดใส่หน้ากากสีขาว และชูป้ายกระดาษที่มีข้อความ เช่น **No Coup, Stop the coup**, คนลำพูนต้องการการเลือกตั้ง

เมื่อเห็นภาพ ชัชวาลย์จึงโทรศัพท์ไปสอบถามเพื่อนนักข่าวคนนั้น และได้รับการยืนยันว่าเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเย็นวันนั้น เขาจึงส่งภาพและเขียนรายงานข่าวสั้น ๆ ประกอบส่งไปที่ศูนย์ข่าวภูมิภาคของผู้จัดการออนไลน์ โดยรายงานว่าเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นวันที่ 31 พฤษภาคม 2557 กระทั่งข่าวดังกล่าวขึ้นเผยแพร่ทางเว็บไซต์ผู้จัดการ ในช่วงสายของวันที่ 1 มิถุนายน 2557 ทางบรรณาธิการนำไปรวมกับข่าวชุมนุมด้านรัฐประหารในจังหวัดเชียงใหม่ และพาดหัวข่าวนี้ว่า “แดงลำพูนแปลงกาย ใส่หน้ากากสีขาวชุมนุมด้านรัฐประหารกลางเมือง” โดยไม่ได้ลงชื่อผู้เขียนข่าวไว้ หลังเผยแพร่ไปไม่นานนักเจ้าหน้าที่ทหารติดต่อไปยังสำนักข่าวและได้ความว่านักข่าวที่ส่งข่าวไปคือชัชวาลย์ จึงส่งกำลังทหารไปที่บ้านของเขา แต่ในบ่ายวันนั้น เขาออกไปทำงานภายนอกบ้าน ทำให้ไม่มีใครอยู่ แต่เพื่อนบ้านได้โทรศัพท์มาแจ้งเขาว่ามีทหารมาตามหา เมื่อทราบว่าคุณตามตัว เย็นนั้นชัชวาลย์เดินทางเข้าไปพบทหารที่ศาลากลางจังหวัดลำพูน ซึ่งขณะนั้นถูกใช้เป็นที่ตั้งของกองกำลังรักษาความสงบเรียบร้อยในเขตจังหวัดลำพูน

หลังพูดคุยเบื้องต้นกับทหาร ชัชวาลย์ยอมรับว่าเป็นคนส่งภาพและข่าวนี้ไปเอง ทหารแจ้งว่าเข้าตรวจสอบในพื้นที่ลำพูนแล้ว แต่ไม่พบว่ามีชุมนุมดังกล่าวเกิดขึ้น การนำเสนอข่าวจึงบิดเบือน เข้าข่ายความผิดตามมาตรา 116 เป็นความผิดต่อความมั่นคง

ชัชวาลย์ เป็นนักข่าวอิสระในจังหวัดลำพูน ถูกกล่าวหาว่าเผยแพร่ภาพข่าวการชุมนุมต่อต้านรัฐประหาร พร้อมเขียนคำบรรยายใต้ภาพว่า “แดงลำพูนแปลงกาย ใส่หลากสี สวมหน้ากากชูป้ายต้านรัฐประหารกลางเมือง” บนเว็บไซต์ manageronline อันอาจเป็นการปลุกปั่นยั่วยุ ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 116 ที่ศาลทหารเชียงใหม่ ก่อนผู้คดีและศาลมีคำพิพากษาให้ยกฟ้อง

4. นักวิชาการแถลงข่าว “มหาวิทยาลัยไม่ใช่ค่ายทหาร”

"ทุกอย่างเกิดขึ้นเร็วมาก คินวันนี้เราคุยกัน เข้าวันรุ่งขึ้นเราเขียนแถลงการณ์และบ่ายวันนั้นเราแถลงเลย จริงๆ ออกจะงงๆ ด้วยซ้ำ ผมไม่ได้เป็นคนร่างแถลงการณ์เอง ถ้าดูภาพวันนั้นคุณก็จะเห็นว่าผมดูไม่ได้เลย เพราะผมเมาค้าง และที่ต้องไปนั่งตรงนั้นเพราะคนที่นั่งบนแถลงการณ์มันไม่สมดุล เนื่องจากอาจารย์บางท่านไม่อยากจะอยู่ในเฟรมภาพ พอคนมันขาดอาจารย์รองอธิการก็เลยถูกชวนเข้าไป และผมก็เห็นด้วยในหลักการอยู่แล้ว ผมก็เลยเข้าไปด้วย แล้วทุกคนก็ถ่ายรูป ขึ้นข่าวไปเยอะแยะเต็มไปหมด

หากเทียบกับการทำกิจกรรมทุกครั้ง ครั้งนี้ถือว่าเบามากแล้ว เพราะก่อนหน้านี้ก็เคยแถลงร่วมกับมหาวิทยาลัยเที่ยงคืนในเรื่องที่ใหญ่โตกว่านี้ หนักกว่านี้ เช่น คัดค้านรัฐธรรมนูญ กระบวนการร่างรัฐธรรมนูญ การรัฐประหาร "

(กฤษณ์เพชร โสมณวัตร, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่)

ย้อนกลับไปเมื่อปลายปี 2558 หลังการแถลงการณ์ข่าวเรื่อง “มหาวิทยาลัยไม่ใช่ค่ายทหาร” เหตุการณ์นั้นทำให้นักวิชาการ 8 คน ถูกดำเนินคดีตามคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ 3/2558 ฐานชุมนุมทางการเมือง เกิน 5 คน นอกจากดำเนินคดีแล้ว มีอาจารย์บางส่วนต้องเข้าค่ายทหาร เพื่อเข้ารับการ “ปรับทัศนคติ”

ต่อมาผู้ต้องหา 6 คนได้เข้าพบผู้บัญชาการมณฑลทหารบกที่ 33 ภายในค่ายกาวิละ จ.เชียงใหม่ และลงนามในบันทึกข้อตกลงว่าจะไม่เคลื่อนไหวทางการเมือง ทำให้ 6 คนดังกล่าวพ้นจากการถูกดำเนินคดี คดีนี้จึงเหลือผู้ต้องหาเพียง 2 คน คือ ศ.ดร.อรรถจักร์ สัตยานุรักษ์ และรศ.สมชาย ปรีชาศิลป์กุล สุดท้ายแล้วคดีสิ้นสุดโดยที่อัยการศาลทหารเชียงใหม่ไม่สั่งฟ้องคดี

5. อีรพรรณ : ถ่ายรูปคู่กับชั้นแดง

จากเรื่องราวชั้นแดงอันเป็นที่โจษจันลือลั่น อีรพรรณ หญิงสาวจังหวัดเชียงใหม่ ถูกทหารเรียกตัวมาที่ค่ายกาวิละ จากนั้นก็ตั้งข้อกล่าวหาข่มขืนฯ ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 116 ภายในค่ายทหาร เนื่องจาก เธอถือชั้นน้ำสีแดงและถือ

ภาพโปสเตอร์สวัสดิ์วันสงกรานต์ปีใหม่ไทย ซึ่งมีรูปภาพอดีตนายทักซิณ ชินวัตร และยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ให้นักข่าวหนังสือพิมพ์ไทยรัฐถ่ายรูป ทั้งนี้ ธีรบรรณินให้การปฏิเสธตลอดข้อกล่าวหา และได้รับการประกันตัวผู้ต้องหาด้วยหลักทรัพย์ 1 แสนบาท พร้อมกำหนดเงื่อนไขห้ามเคลื่อนไหวทางการเมือง ซึ่งหลังจากนั้นข่าวคราวคดีของเธอได้เงียบหายไป

6. ไมตรี: เผยแพร่คลิปหมิ่นประมาททหาร

หลังม่านฉากและชีวิตสวยงาม ที่ตั้งตระหง่านบริเวณคอยหลวงเชียงดาว หลังขุนเขากลับมีเรื่องราวราวตัวอยู่ไม่น้อย..

จากที่พื้นเพเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ลาหู่ ที่หมู่บ้านกองผักปิ้ง" หมู่บ้านเล็ก ๆ ตั้งอยู่ห่างจากสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์เพียงข้ามเขาไม่กี่ลูก และยังเป็นที่ตั้งของห้วยสันกลาง ต้นกำเนิดแม่น้ำปิง มีชาวบ้านราว 65 ครัวเรือน มีทั้งชาวลาหู่ ไทยใหญ่ และจีนฮ่อ ส่วนใหญ่ทำอาชีพปลูกข้าวโพด เลี้ยงสัตว์ขาย และปลูกข้าวไว้กินเอง หมู่บ้านติดแนวกันชนแห่งนี้เผชิญปัญหาหลายอย่าง โดยเฉพาะยาเสพติดและปัญหาคนไร้สัญชาติ

ไมตรี มีบทบาทในการเป็นผู้ริเริ่มก่อตั้ง “กลุ่มเยาวชนรักษาลาหู่” เพื่อทำกิจกรรมกับเด็กและเยาวชนชาติพันธุ์ให้ห่างไกลยาเสพติด อันเป็นปัญหาเรื้อรังยาวนานในพื้นที่ โดยภายหลังยังได้ร่วมกับกลุ่มกิจกรรมดินสอสี ทำโครงการ “พื้นที่นี้ดีจัง” ในพื้นที่บ้านกองผักปิ้ง เขายังมีทักษะในการทำภาพยนตร์ โดยเคยเข้าร่วมโครงการอบรมการทำภาพยนตร์ของมูลนิธิเพื่อนไร้พรมแดน และกำกับภาพยนตร์สั้นของตนเองมาแล้วหลายเรื่อง รวมทั้งยังมีบทบาทในการเป็นผู้สื่อข่าวพลเมืองให้กับสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส ทำหน้าที่สื่อสารเรื่องราวและวิถีชีวิตของชาวลาหู่ให้กับสังคมได้รับรู้

เดือนมกราคม 2558 ไมตรีถูกดำเนินคดีด้วยพ.ร.บ. คอมพิวเตอร์ฯ หลังเผยแพร่วิดีโอคลิปการเจรจาระหว่างทหารกับชาวบ้าน ซึ่งเป็นการเจรจาเกี่ยวกับกรณีที่มีชาวบ้านถูกตบในระหว่างทหารเข้าไปปฏิบัติการที่หมู่บ้านกองผักปิ้งในคืนสงกรานต์ปี ไมตรีใส่ข้อความประกอบคลิปวิดีโออันมีใจความตอนหนึ่งว่า 'ทหารตบเด็ก เยาวชนและคนแก่'

ก่อนสิ้นสุดคดีทั้งศาลจังหวัดเชียงใหม่มีคำพิพากษายกฟ้อง

7. เวทีวิชาการไม่ใช่ค่ายทหาร เชียงใหม่

1.ป้าย "เวทีวิชาการ ไม่ใช่ค่ายทหาร" ถูกนำมาติดในวันสุดท้าย ไม่เคยมีป้ายนี้มาก่อนตลอดงานประชุม และเป็นผลมาจากการที่ทหารเข้ามาป่วนในงาน แย่งเก้าอี้ หูฟังแปลภาษาอังกฤษ-ไทย ถ่ายรูปสอดแนมผู้เสนอบทความ ราวกับเป็นสมรภูมิการเมืองตลอดสามวันของการประชุมไทยศึกษา

2. เหล่าทหารทั้งในและนอกเครื่องแบบที่เข้ามาป่วนงาน ไม่มีการลงทะเบียน ไม่มีการแจ้งผู้จัดงาน เข้ามาก่อนตามอำเภอใจ รวากับเป็นพื้นที่ทหาร ทั้งที่งานประชุมครั้งนี้ ไม่ใช่งานเปิดสาธารณะ เป็นงานประชุมนานาชาติที่ผู้เข้าร่วมทั้งไทยและเทศต้องจ่ายเงินลงทะเบียนมาเข้าฟัง หากไม่ได้รับเชิญจากผู้จัดงาน

3. ตลอดสามวันของการประชุมวิชาการ ผู้เข้าร่วมประชุมต่างเอือมระอาต่อการกระทำของทหารเหล่านี้ การมาถ่ายรูปกับป้ายดังกล่าว และเผยแพร่ในสื่อออนไลน์ในวันสุดท้าย ก็เพื่อจะสื่อสารไปยังทหาร ให้ยุติการกระทำนั้นเสีย ไม่มีการยุยงปลุกปั่นใดๆ ทั้งสิ้น

แล้วก็ อ้อ ไม่มีทหารคนไหนสื่อสารกับใครในงานดังที่แถลงการณ์กล่าวแต่อย่างใด

น่าแปลกที่มูลเหตุของเรื่องทั้งหมด เกิดขึ้นจากการกระทำของทหารจากมณฑลทหารบกที่ 33 โดยแท้ แต่ฝ่ายทหารกลับไม่ยอมรับ กลับปั้นแต่งเรื่องราวขึ้น เพื่อจ้องจะเล่นงานนักวิชาการ นักกิจกรรม และนักศึกษา อย่างไม่ลดราวาศอก

และจงใจที่จะให้เรื่องนี้เป็นชนวนทางการเมืองให้ได้?”

ข้อความจากเฟซบุ๊กส่วนตัวของ ปิ่นแก้ว เหลืองอร่ามศรี รองศาสตราจารย์ประจำภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ซึ่งเข้าร่วมและนำเสนอผลงานวิชาการในการประชุมไทยศึกษา ต้นตอเหตุคดี เวทีวิชาการไม่ใช่ค่ายทหาร

กรกฎาคม 2560 มีนักวิชาการ นักกิจกรรม และนักเคลื่อนไหวทางสังคม ที่เชียงใหม่ จำนวนหนึ่ง ถูกกล่าวหาว่า ร่วมกันชุมนุม มั่วสุมทางการเมืองตั้งแต่ 5 คนขึ้นไป ฝ่าฝืนคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ 3/2558

หลังจากพวกเขาเดินทางมาชูป้ายข้อความว่า “เวทีวิชาการ ไม่ใช่ค่ายทหาร” ในงานประชุมวิชาการนานาชาติไทยศึกษา ที่ศูนย์ประชุมและแสดงสินค้านานาชาติ ตำบลช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ กระทั่งวันที่ 21 สิงหาคม 2560 ก่อนที่ผู้ถูกกล่าวหาทั้งห้าราย จะเข้าไปรับทราบข้อกล่าวหาหลังจากมีตามหมายเรียก สถานีตำรวจภูธรช้างเผือก โดยทั้งห้าคนให้การปฏิเสธทุกข้อกล่าวหา ทั้งนี้ชยันต์ ยังกล่าวกับเพื่อนๆ อีก 4 คน ที่ถูกฟ้องคดีด้วยว่า “ข้อความ 'เวทีวิชาการ ไม่ใช่ค่ายทหาร' ไม่ได้มีนัยความหมายเป็นบวกรหรือเป็นลบแต่อย่างใด ถ้าเป็นแบบนี้ ต่อไปคำว่า 'แอปเปิ้ล ไม่ใช่ส้ม' ก็เป็นสิ่งที่พูดไม่ได้อีกต่อไป”

สุดท้ายคดีนี้ศาลยกฟ้องเนื่องจากคำสั่งหัวหน้า คสช. ฉบับที่ 3/2558 ถูกยกเลิกไป

8. คดีจดหมายประชามติ

ช่วงระหว่างวันที่ 13 - 15 กรกฎาคม 2559 มีรายงานว่าเจ้าหน้าที่ตรวจพบการส่งจดหมาย "ปิดเบือน" เนื้อหาร่างรัฐธรรมนูญมากกว่า 7,000 ฉบับ ไปตามที่ต่างๆในจังหวัดเชียงใหม่ ต่อมา 27 กรกฎาคม 2559 ทหารจากค่ายกาวิละนำกำลังเข้าควบคุมตัวบุคคลรวมเจ็ดคนได้แก่ คเชน นายกเทศบาลตำบลช้างเผือก ธาภิพจน์น้องสาวของทักษิณซึ่งเป็นรองนายก อบจ.เชียงใหม่ และอดีต ส.ส.เชียงใหม่ เขตหนึ่ง พรรคเพื่อไทย อติพงษ์ จนท.เทศบาลตำบลช้างเผือก เอมอร กอบกาญจน์ สุภาวดี และ วิศรุต ไปที่ค่ายกาวิละเพื่อสอบถามและเตรียมดำเนินคดีต่อไป

ช่วงวันเวลาเดียวกันที่กรุงเทพมหานคร ทหารนำโดยพ.อ.บุรินทร์ ทองประไพ เข้าควบคุมตัวทักษิณ อดีต ส.ส.เชียงใหม่ พรรคเพื่อไทย ที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ระหว่างรอเข้าพบพล.ต.อ.จักรทิพย์ ชัยจินดา ผบ.ตร. เพื่อแสดงความบริสุทธิ์กรณีที่ถูกระบุเชื่อมโยงว่าเกี่ยวข้องกับการส่งจดหมายปิดเบือนข้างต้น พ.อ.บุรินทร์แจ้งว่า การควบคุมตัวครั้งนี้อาศัยอำนาจตามคำสั่งหัวหน้าคสช. ฉบับที่ 3/2558 โดยทักษิณถูกนำตัวไปควบคุมที่ มทบ. 11 ร่วมกับผู้ที่ถูกควบคุมตัวก่อนหน้านี้

ท่ามกลางความคลางแคลงสงสัยว่า ร่างรัฐธรรมนูญนั้นถูกปิดเบือนอย่างไร ทั้งหมดถูกดำเนินคดีตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 116 ที่ศาลทหารจังหวัดเชียงใหม่ และคดียังคงอยู่ในชั้นศาลไม่ทราบความเคลื่อนไหวคดี

9. การชุมนุมของกลุ่มคนอยากเลือกตั้งที่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

14 กุมภาพันธ์ 2561 นักศึกษากลุ่มสมัชชาเสรีแห่งมหาวิทยาลัยเชียงใหม่เพื่อประชาธิปไตย (LACMUD) จัดกิจกรรมชุมนุม "รวมพลคนอยากเลือกตั้ง ในเทศกาลแห่งความหมัดรัก" ที่บริเวณหน้ามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีคนเข้าร่วมประมาณ 100 คน การชุมนุมในวันนั้นจบลงโดยไม่มีคนถูกจับกุมหรือมีเหตุวุ่นวาย แต่ต่อมาในเดือนมีนาคมมีผู้เข้าร่วมกิจกรรมหกคนถูกออกหมายเรียกไปปรับทราบข้อกล่าวหาในความผิดฐานชุมนุมทางการเมืองตั้งแต่ห้าคนฝ่าฝืนคำสั่งหัวหน้าคสช. ฉบับที่ 3/2558

สุดท้ายแล้วคดีนี้ในความผิดฐานชุมนุมทางการเมืองศาลยกฟ้องเนื่องจากคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ 3/2558 ถูกยกเลิกแล้ว แต่ถูกปรับในข้อหาใช้เครื่องขยายเสียงโดยไม่ได้รับอนุญาต

10. เวที Walk to vote โปสต์ถึงทหาร

“ชาวเชียงใหม่ร่วมกับ มทบ.33 Walk to Vote ดนตรีดี เวทีพร้อม”

ข้อความจากเฟซบุ๊กส่วนตัวของ ปิ่นแก้ว เหลืองอร่ามศรี รองศาสตราจารย์ประจำภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ซึ่งเข้าร่วมชุมนุม "Walk to Vote ที่ประตูท่าแพ เพื่อคัดค้านการเลื่อนการเลือกตั้ง"

หลังจาก ปิ่นแก้ว โปสต์ข้อความดังกล่าว เจ้าหน้าที่ทหารจากค่ายมทบ.33 จึงเข้าร้องทุกข์กล่าวโทษทั้งสองกับพนักงานสอบสวน กล่าวหาปิ่นแก้วในข้อหา "นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ปลอมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน" ตาม พ.ร.บ.คอมพิวเตอร์มาตรา 14 (1) และมีแกนนำในการชุมนุมอีกคนที่ถูกฟ้องแยกคดีออกไป

ขณะนี้คดีอยู่ในชั้นอัยการ รอฟังคำสั่งว่าจะฟ้องหรือไม่ฟ้องคดี

การปิดกั้นกิจกรรมในจังหวัดเชียงใหม่

"เชียงใหม่เป็นเมืองการท่องเที่ยว เราไม่อยากจะสภาพแวดล้อมไม่ดี จะได้มีความสุขกัน จะได้ไม่มีความทะเลาะเบาะแว้ง เศรษฐกิจของเชียงใหม่เนี่ย มันอยู่กับการท่องเที่ยวเท่านั้น เพราะฉะนั้นถ้ามีความวุ่นวายทางการเมืองขึ้นมา มันจะเกิดปัญหา"

ประโยคข้างต้นคือคำพูดจากปากนายทหารคนหนึ่งที่เคยภาวילהจังหวัดเชียงใหม่ พูดกับอาจารย์คณะนิติศาสตร์คนหนึ่งไปรายงานตัวเพื่อรับการปรับทัศนคติทางการเมืองเรื่องจัดกิจกรรมฯ

จากข้อมูลที่ไอลอว์ได้บันทึกการปิดกั้นและแทรกแซงกิจกรรมจากเจ้าหน้าที่รัฐ ตั้งแต่มีการรัฐประหารเมื่อ 22 พฤษภาคม 2557 จนถึง 28 พฤศจิกายน 2562 ที่จังหวัดเชียงใหม่มีการปิดกั้นและแทรกแซงกิจกรรมทั้งหมด 18 กิจกรรม ดังนี้

ลำดับ	วันที่	ประเภท	ชื่องาน	ผู้จัดงาน	การกระทำของเจ้าหน้าที่
1	14-มิ.ย.-57	ปิดกั้น	จัดฉายภาพยนตร์ 1984	กลุ่ม "ปันยามูฟวี่คลับ"	ตำรวจได้คุมตัวและพูดคุยกับบดินทร์ ขอให้ไม่เคลื่อนไหวหรือทำกิจกรรมในเวลานี้ กิจกรรมดังกล่าวยกเลิกไปโดยตำรวจ อ้างถึงปัญหาสิทธิ
2	23-ก.ค.-57	ปิดกั้น	จัดค่ายประเด็นเกี่ยวกับปัญหาการศึกษาไทย	นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มช.	ทหารขอไม่ให้ ผศ.ดร.เก่งกิจพูด และจะมีตำรวจมาฟังด้วย งานเสวนาจึงยกเลิกไป รวมถึงทหาร

					ยังไปถามความเคลื่อนไหวในมหาวิทยาลัย พร้อมลงนามเอกสารห้ามเคลื่อนไหว
3	24-ก.ค.-57	ปิดกั้น	อ่านแถลงการณ์ แสดงเจตนาธรรมณ์ ขับเคลื่อน “แนวคิดเชียงใหม่จัดการตนเอง”	ภา คี ชั บ เ ค ลี ่ อ น เชียงใหม่จัดการตนเอง	ทหารร้องขอให้หยุดอ่านแถลงการณ์และเชิญผู้ร่วมกิจกรรมเข้าพูดคุย แต่ไม่มีการคุมขัง
4	17-ส.ค.-57	ปิดกั้น	กิจกรรม Light Up Night: ค่ำ คีน สิ ท ธิ มนุษยชน ณ เชียงใหม่”	แอมเนสตี อินเตอร์ เนชั่นแนล ประเทศไทย	ทหารโทรขอให้ยุติการจัดงานเนื่องจากขัดคำสั่งคสช. เรื่องการชุมนุมเกิน 5 คน ทั้งยังเกี่ยวข้อง กับประเด็นทางการเมือง
5	24-ก.ย.-57	ปิดกั้น	เสวนาทางวิชาการว่าด้วยเรื่อง "วันนี้คุณเอาปี๊บคลุมหัวแล้ว..หรือยัง???"	ค ณ ะ นิ ตี ศ า ส ต ร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	ทหารโทรเข้ามาเจรจาและมีการส่งหนังสือเชิญตามหลัง พร้อมทั้งขอความร่วมมือให้เลื่อนการจัดกิจกรรมออกไปก่อน
6	25-ก.ย.-57	ปิดกั้น	เสวนาวิชาการเรื่องความสุขและความปรองดองภายใต้รัฐธรรมนูญชั่วคราว 2557	ค ณ ะ นิ ตี ศ า ส ต ร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	ทหารโทรศัพท์เข้ามาและขอความร่วมมือ
7	9-พ.ย.-57	ปิดกั้น	รณรงค์ “เดิน ก้าว แลก” เพื่อการปฏิรูปที่ดินไทย	สหพันธ์เกษตรกรภาคเหนือ (สกน.) และเครือข่ายพันธมิตร	ทหารได้ควบคุมแกนนำจัดกิจกรรมและเจรจาให้ยุติการรณรงค์ดังกล่าว
8	12-พ.ย.-57	แทรกแซง	รณรงค์ “เดิน ก้าว แลก” เพื่อการปฏิรูปที่ดินไทย	สหพันธ์เกษตรกรภาคเหนือ (สกน.) และเครือข่ายพันธมิตร	ทหารขอความร่วมมือห้ามใส่เสื้อ หรือสัญลักษณ์ใดในการเข้าเจรจากับม.ล. ปันดดา แต่แกนนำปฏิเสธ
9	25-พ.ย.-57	แทรกแซง	" กิ น ชั าว ถ ก บั ญ ุ ุ ุ ุ ุ กิจกรรมนักศึกษา ภายใต้กฎอัยการศึก"	กลุ่มนักกิจกรรม ม. เชียงใหม่	ทหารและตำรวจกว่า 30 นายเข้ามาจับตามองอยู่รอบบริเวณ
10	6-มี.ค.-58	ปิดกั้น	จัดเสวนา "การเมืองภายใต้สถานการณ์คสช.: การเคลื่อนไหวของการพัฒนาเอกชนภาค	ค ณ ะ ก ร ร ม ก า ร ประสานงานองค์กรพัฒนาเอกชนภาค	ทหารและฝ่ายความมั่นคงรู้สึกไม่สบายใจจึงขอให้ยกเลิกงาน

			องค์กรภาคประชาชนจะ ทางไหน?"	เหนือ (กป. อพช. เหนือ)	
11	18-มี.ค.-58	แทรกแทรก	เสวนา "เสรีภาพในการ ชุมนุม/อนาธิปไตยบน ท้องถนน"	ศูนย์วิจัยและพัฒนา กฎหมาย คณะ นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	ทหารโทรศัพท์มาบอกว่า การจัด งานในตอนนี้เป็นเรื่องไม่ เหมาะสม แต่ผู้จัดงานกล่าวว่า เหมาะสมเพราะกำลังจะผ่าน ร่างพ.ร.บ.ชุมนุม
12	1-พ.ค.-58	แทรกแทรก	การชุมนุมเรียกร้องสิทธิ แรงงาน เนื่องในวัน แรงงานสากล	กลุ่มแรงงานสามัคคี (WSA) สหพันธ์ คนงานข้ามชาติ (MWF) เครือข่ายเพื่อ สิทธิแรงงานข้ามชาติ (MWRN) สหภาพ แรงงานอุตสาหกรรม และตัดเย็บเสื้อผ้า สัมพันธ์ สหภาพ แรงงานอิเล็กทรอนิกส์ และอุปกรณ์ไฟฟ้า สัมพันธ์ สหภาพ แรงงานอัญมณีและ เครื่องประดับสัมพันธ์	ก่อนหน้ากลุ่มแรงงานได้มีการ ยื่นขออนุญาตต่อทหารในการ เดินรณรงค์ แต่ทหารมองว่าเป็น ประเด็นที่สุ่มเสี่ยงเกินไป จึง ขอให้ลดกลุ่มคนที่จะมาร่วม หนังสือเพียง 30 คนจากเดิม 100 คน
13	19-พ.ค.-58	ปิดกัน	"ศิลปกรรมแห่งชาติหน้า ครั้งที่ 1 ตอน คิวส์ด๊อปะวิ ลาวเย็น"	กลุ่มนักศึกษาศิลปะ	ตำรวจได้เข้ามาพูดคุยกับจนท. หอศิลป์ในรายละเอียดและ แจ้งขอให้ระงับการทำกิจกรรมนี้
14	23-พ.ค.-58	ปิดกัน	"75 ปีที่ผ่านและวัน ข้างหน้า ของนิธิ เอียวศ วีวงศ์"	สาขาวิชาภาษาญี่ปุ่น คณะมนุษยศาสตร์ มช. ร่วมกับกลุ่ม พลเมืองเสมอกัน	ทหารโทรศัพท์มาหาผู้จัดงาน เป็นกังวลเนื่องจากงานจัดขึ้น ใกล้วันครบรอบรัฐประหาร 22 พค. ทั้งยังมีข่าวลือว่าจะเกณฑ์ คนเสื้อแดงมาจำนวนมาก
15	4-ก.ค.-58	แทรกแทรก	เสวนาวิชาการเรื่องเพศ "Gender & LGBTIQs"	-	เจ้าหน้าที่หอนิทรรศการฯขอให้ ยกเลิกการจัดงาน ทั้งที่ได้ให้คำ อนุญาตไปแล้ว ต่อมา มีทหาร เข้ามาสังเกตการณ์และกล่าวว่า

					หากเนื้อหาที่มีความสัมพันธ์นี้จะ ระงับการจัดงานในพื้นที่
16	23-ธ.ค.-58	ปิดกัน	รณรงค์ผลักดันให้รัฐบาล เดินหน้าโฉนดชุมชน ธนาคารที่ดิน ยุติแผน แม่บทและทบทวนการ ประกาศอุทยานแห่งชาติ ชุมชน	ขบวนการประชาชน เพื่อสังคมที่เป็นธรรม (P-move)	ระหว่าง การพูดคุย นั้นมี เจ้าหน้าที่ทหารได้มีการนำ พ.ร.บ.ชุมนุมสาธารณะ มาแจก ให้ผู้เข้าร่วมประชุมดูด้วย โดย เจ้าหน้าที่ได้แจ้งทางเครือข่ายว่า ไม่อยากจะให้มีการดำเนินกิจกรรม ต่อ พร้อมระบุว่ากิจกรรมเมื่อ วานนี้สัมพันธ์ต่อการฝ่าฝืน พ.ร.บ.ชุมนุมสาธารณะ
17	3-เม.ย.-59	แทรกแทรก	งานเสวนา อ่าน รัฐธรรมนูญ ในฐานะ วรรณกรรมและศิลปะ	บุรีรัมย์	ทหารจากมณฑลทหารบกที่ 33 (ค่ายกาวิละ) ไทมาบอกให้ทาง ร้านส่งหนังสือแจ้งเรื่องกิจกรรม โดยอ้างว่าเป็นคำสั่งกองทัพ เมื่อทางร้านส่งหนังสือแจ้งเพื่อ ทราบทางทหารก็แจ้งกลับมาว่า ไม่อาจอนุมัติให้จัดงานได้ จึง ยกเลิกการจัดงาน อย่างไรก็ตาม งานเสวนานี้ได้ย้ายไปจัดที่ โครงการบัณฑิตศึกษา ภาควิชา สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
18	1-ส.ค.-59	ปิดกัน	การลงประชามติแบบ สามไม่รับ	มหาวิทยาลัยเที่ยงคืน	-

การใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่รัฐที่เพิ่มมากขึ้นหลังการรัฐประหาร

นอกจากการดำเนินคดี และการปิดกั้นกิจกรรมแล้ว หลังการรัฐประหารการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่รัฐโดยเฉพาะทหาร ที่ได้
อำนาจตามกฎหมายที่ คสช. เขียนขึ้น ด้วยสาเหตุของการรักษาความสงบ ทั้งการบุกเข้าตรวจค้นบ้าน การตั้งด่านตรวจความ
ปลอดภัยและยาเสพติด ซึ่งเป็นการใช้อำนาจทับซ้อนกับตำรวจ การใช้อำนาจต่อประชาชนของเจ้าหน้าที่ทหารนั้นจะดูรุนแรง

กว่าตำรวจเนื่องจากทหารไม่ได้ฝึกหน้าที่เหล่านี้มาโดยเฉพาะตั้งแต่แรก จนอาจจะเป็นสาเหตุที่ทำให้ประชาชนเกิดความกลัวและความเจ็บตามมา ซึ่งในเชียงใหม่ก็มีเหตุการณ์สำคัญที่จะยกตัวอย่างมาให้ดู 3 เหตุการณ์ ดังนี้

1. การใช้อำนาจไม่ให้เปิดศูนย์ปราบโกงประชามติ²

กลุ่ม นปช. หรือคนเสื้อแดง หลายจังหวัด ได้ตั้งศูนย์ปราบโกงประชามติเพื่อจับตาความผิดปกติที่อาจเกิดขึ้นในการลงประชามติรับร่างรัฐธรรมนูญ 2560 ในวันที่ 7 สิงหาคม 2559 จังหวัดเชียงใหม่ก็เป็นหนึ่งในนั้น วันที่ 17 มิถุนายน 2559 เพียงมีข่าวประชาสัมพันธ์ว่าจะมีพิธีเปิดศูนย์ปราบโกง ในวันที่ 19 มิถุนายน 2559 แกนนำคนเสื้อแดงเชียงใหม่ คือ ด.ต.พิชิต ตามูล ก็ถูกเจ้าหน้าที่ทหารและเจ้าหน้าที่ตำรวจเรียกไปคุยเป็นการส่วนตัว โดยเจ้าหน้าที่ทหารได้เชิญให้ไปคุยที่ร้านกาแฟแห่งหนึ่งในจังหวัดเชียงใหม่ โดยเจ้าหน้าที่ทหารระบุว่า การเปิดศูนย์ดังกล่าวแม้จะไม่ผิดพ.ร.บ.ประชามติ แต่ถือว่าเป็นการรวมตัวชุมนุมทางการเมืองเกินกว่า 5 คน ซึ่งจะขัดต่อคำสั่งหัวหน้าคสช. ถ้ายังจะเปิดศูนย์ดังกล่าว เจ้าหน้าที่ก็สามารถดำเนินการทางอาญาได้ นอกจากนั้นยังจะเป็นฝ่าฝืนต่อบันทึกข้อตกลง หรือ MOU เรื่องการไม่เคลื่อนไหวกองการเมือง ที่ทางแกนนำนปช.เชียงใหม่เคยลงนามไว้ก่อนหน้านี้ และทางเจ้าหน้าที่รัฐยังไม่อยากให้มีการเคลื่อนไหวกองการเมืองใดๆ ในพื้นที่ ส่วนทางเจ้าหน้าที่ตำรวจก็ได้โทรมานัดพูดคุยแยกจากเจ้าหน้าที่ทหาร โดยกล่าวว่า เบื้องต้นขอให้ยกเลิกการเปิดศูนย์ปราบโกงในวันที่ 19 มิถุนายน 2559 ไว้ชั่วคราวก่อน เนื่องจากมีความเสี่ยงในการถูกดำเนินคดีเกิดขึ้น และสุดท้ายศูนย์ปราบโกงประชามติ จังหวัดเชียงใหม่ ก็ไม่ได้จัดพิธีเปิด ไม่ได้ตั้งขึ้น และเงียบหายไป

2. การวิสามัญฆาตกรรม “ชัยภูมิ ป่าแส” เยาวชนนักกิจกรรมชาวลานู ที่อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

17 มีนาคม 2560 ชาวควรวการวิสามัญฆาตกรรม “ชัยภูมิ ป่าแส” เป็นชาวดังไปทั่วประเทศ เกิดความสงสัยกับผู้คนทั่วไปขึ้นเต็มไปหมด ในบันทึกการจับกุม³ ระบุว่า ชัยภูมิ ป่าแส นั่งมาที่รถยนต์ที่มีเพื่อนชายอายุ 19 ปีเป็นคนขับ โดยหลังเจ้าหน้าที่ตรวจค้นพบบ้า 2,800 เม็ด นายชัยภูมิได้หยิบมิดเข้าต่อสู้กับทหาร ก่อนจะวิ่งหลบหนีไปและจะใช้ระเบิดปาใส่ ทำให้เจ้าหน้าที่ต้องยิงตอบโต้ จนนายชัยภูมิเสียชีวิต นั่นคือสิ่งที่ฝั่งเจ้าหน้าที่รัฐอ้างถึง ส่วนฝ่ายคนใกล้ชิดตัวของ ชัยภูมิก็ออกมาตอบได้ว่า⁴ ชัยภูมิเป็นเด็กที่ประพฤติดี ทำกิจกรรมเพื่อสังคมมาโดยตลอด ไม่น่าจะมีพฤติกรรมอย่างที่เจ้าหน้าที่กล่าวอ้าง รวมถึงเรื่องกล้องวงจรปิด ที่โฆษก คสช. อ้างว่ามีบันทึกไว้ แต่ก็ไม่มีใครได้เห็นวิดีโอจากกล้องวงจรปิดนั้น แต่สิ่งที่สำคัญอย่างหนึ่งที่คนไม่พูดถึงและตั้งข้อสังเกตขึ้นคือ ผู้ที่ยิงคือ ทหาร มิใช่เจ้าหน้าที่ตำรวจ ซึ่งก่อนหน้านั้นไม่กี่สัปดาห์ ก็มีคนถูกวิสามัญฆาตกรรมที่ด่านตรวจเดียวกัน ด้วยสาเหตุการต่อสู้ฝ่าฝืนพนักงานและในมือถือระเบิดที่จะขว้างใส่เจ้าหน้าที่ที่อยู่ในมือ เช่นเดียวกับชัยภูมิ ด้วยอำนาจตามกฎหมายที่ให้เจ้าหน้าที่ทหารตั้งด่านยาเสพติดเหมือนกับเจ้าหน้าที่ตำรวจได้ ซึ่งทหาร

² https://tlhr2014.wordpress.com/2016/06/15/ban_referendum_center2/

³ <http://news.thaipbs.or.th/content/260976>

⁴ <https://www.facebook.com/thematterco/posts/1857329271149133:0>

อาจจะไม่มีการศึกษาวิธีในการตรวจค้น การจับกุม หรือการป้องกันตัวอย่างรัดกุมเท่ากับตำรวจ จึงเป็นสาเหตุที่กระสุนนัดนั้น จึงลั่นออกไปก็เป็นได้ ก่อนหน้านั้นประมาณ 1 สัปดาห์ ที่ด่านเดียวกันก็มีคนถูกวิสามัญด้วยสาเหตุเดียวกันคือจะปาระเบิดใส่เจ้าหน้าที่ ในการไต่สวนการตายของ ชัยภูมิ ป่าแส ศาลก็ได้สรุปว่าตายเพราะกระสุนปืนของเจ้าหน้าที่ทหารจริง แต่ก็ได้ให้ความเห็นว่าเป็นการใช้อำนาจตามกฎหมายหรือไม่ และไม่มี การพูดถึงวิถีโกล้งวงจรปิดที่เคยมีการกล่าวถึง โดยให้เหตุผลว่า พยานหลักฐานเพียงพอแล้ว

3. การสกัดกั้นขบวนชาวบ้านเครือข่าย P-Move ที่จะไปร่วมชุมนุมหน้าทำเนียบรัฐบาล⁵

1 พฤษภาคม 2561 จากกรณีขบวนการประชาชนเพื่อสังคมที่เป็นธรรม (P-move) ได้ประกาศจัดกิจกรรมการชุมนุม “ลดความเหลื่อมล้ำ คืนความเป็นธรรม ปกป้องชุมชน” ในวันที่ 2 พฤษภาคม 2561 ที่หน้าทำเนียบรัฐบาล โดยจะมีกลุ่มชาวบ้านผู้ได้รับผลกระทบจากปัญหาที่ดินและป่าไม้ เดินทางเข้าไปยังกรุงเทพฯ

กลุ่มเครือข่ายชาวบ้านจากจังหวัดลำพูน ที่เป็นสมาชิกของ สกน. หรือ สหพันธ์เกษตรกรภาคเหนือ ซึ่งเป็นเครือข่ายของ P-move ได้เดินทางด้วยรถโดยสารประจำทางเพื่อลงไปเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าว แต่เวลาประมาณ 19.00 น. เมื่อรถโดยสารที่ชาวบ้านใช้ในการเดินทางลงไปยังกรุงเทพฯ เดินทางไปถึงด่านตรวจอำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน ได้ถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจและทหารเรียกให้จอดเพื่อทำการตรวจค้น

จากนั้นเจ้าหน้าที่ได้มีการควบคุมตัวพนักงานขับรถไป โดยระบุเพียงว่าจะนำตัวพนักงานขับรถไปสอบสวน โดยไม่แจ้งรายละเอียดใดๆ เมื่อชาวบ้านพยายามสอบถามรายละเอียดจากเจ้าหน้าที่ก็ไม่ได้รับคำตอบใดๆ ทำให้มีชาวบ้านในรถโดยสารประจำทางคันดังกล่าวติดอยู่ที่ด่านตรวจ อำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูนกว่า 40 คน

ช่วงเวลาเดียวกันนั้น กลุ่มชาวบ้านจังหวัดเชียงใหม่ สมาชิกเครือข่ายของกลุ่ม P-move ได้เดินทางด้วยรถโดยสารประจำทางเพื่อลงไปเข้าร่วมกิจกรรมเช่นเดียวกัน แต่เมื่อรถโดยสารเดินทางไปถึงด่านตรวจบริเวณใกล้กับมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ก็ได้ถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจเรียกให้จอดเพื่อทำการตรวจค้น จากนั้นเจ้าหน้าที่ได้มีการควบคุมตัวพนักงานขับรถไปเช่นเดียวกัน ทั้งเครือข่ายชาวบ้านกว่า 40 คน ได้ถูกกักตัวไว้อยู่ที่สภ.แม่โจ้

จนถึงวันที่ 2 พฤษภาคม 2561 ที่จังหวัดเชียงใหม่ แกนนำคือ ดิเรก กองเงินและกลุ่มชาวบ้านที่ปักหลักอยู่ ได้ถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจ สภ.แม่โจ้ และเจ้าหน้าที่ทหาร ให้เดินทางไปยังมณฑลทหารบกที่ 33 จังหวัดเชียงใหม่ โดยระบุว่าเพื่อไปพูดคุย และหลังจากพูดคุยเสร็จเจ้าหน้าที่ก็ส่งชาวบ้านกลับสู่ภูมิลำเนาตัวเองโดยไม่ให้เดินทางไปที่ กรุงเทพฯ

ส่วนที่ด่านจังหวัดลำพูนนั้น เวลาประมาณ 15.30 น. มีเจ้าหน้าที่ตำรวจ ทหาร และฝ่ายปกครอง ราว 40 นาย นำโดย พ.อ. บรรณวัฒน์ พรหมจรรย์ รองผู้บัญชาการกองกำลังรักษาความสงบเรียบร้อยจังหวัดลำพูน เดินทางเข้าไปจับกุมตัวแกนนำ

⁵ <http://www.tlhr2014.com/th/?p=7085>

เครือข่ายจำนวน 3 คน ได้แก่ สุแก้ว พุงฟู, ประยงค์ ดอกกล้วย และรังสรรค์ แสนสองแคว โดยอ้างว่าขัดคำสั่งหัวหน้าคสช. ที่ 13/2559 เรื่องการปราบปรามผู้มีอิทธิพล เจ้าหน้าที่จึงมีอำนาจควบคุมตัวได้โดยไม่ต้องมีหมายจับ และนำตัวไปที่ว่าการอำเภอแม่ทา จนถึงเวลาประมาณ 18.30 น. เจ้าหน้าที่ที่ทหารได้ปล่อยตัวแกนนำเครือข่าย P-move ทั้งสามคน โดยระบุว่าได้พูดคุยทำความเข้าใจแล้ว และไม่ได้มีการแจ้งข้อกล่าวหาใด พร้อมได้นำตัวทั้งสามคนขึ้นรถตู้ของตำรวจเพื่อนำทั้งสามคนส่งกลับไปที่บ้านของแต่ละคน

จากการกระทำทั้งหมดที่กล่าวมาเพียงเพื่อสกัดกั้นมวลชนไม่ให้ประชาชนในจังหวัดเชียงใหม่และลำพูนไปร่วมชุมนุมที่กรุงเทพฯ โดยมีการใช้ทั้งเจ้าหน้าที่ทหาร ตำรวจ และฝ่ายปกครองในการสกัดกั้นชาวบ้าน และการควบคุมตัวโดยอ้างคำสั่งหัวหน้า คสช.

บทสรุปของความเจ็บ และความหวังในการกลับมาของเสียงประชาชนในจังหวัดเชียงใหม่

จากที่ได้พยายามค้นหาคำตอบว่า 5 ปี หลังรัฐประหารที่เชียงใหม่ จึงเจียบงัน จึงได้เห็นแล้วว่า ความเจ็บสงบนั้น ไม่ได้เกิดจากตัวของประชาชนในจังหวัดเชียงใหม่เอง แต่กลับกลายเป็นเจ้าหน้าที่รัฐเองที่คอยควบคุมประชาชนอย่างใกล้ชิด บังคับทั้ง 3 ปัจจัยที่ส่งผลให้ประชาชนนั้นต้องเจียบงันเป็นการกระทำจากรัฐเท่านั้น ทั้งการดำเนินคดี ที่ในจังหวัดเชียงใหม่มีคดีที่เกี่ยวกับ เสรีภาพในการแสดงออก ถึง 10 คดี ถ้านับเป็นคนที่ถูกดำเนินคดีก็ไม่น้อยกว่า 20 คน ในระยะเวลา 5 ปี ก็ถือว่าไม่น้อยเลยทีเดียว ในส่วนของการปิดกั้นแทรกแซงกิจกรรมนั้น จังหวัดเชียงใหม่ ก็มีสถิติการถูกปิดกั้นแทรกแซงไปไม่น้อยกว่า 18 ครั้ง ซึ่งเป็นการปิดกั้นไม่ให้จัดกิจกรรมถึง 11 ครั้ง ด้วยเหตุผลส่วนใหญ่คือความไม่สบายใจของเจ้าหน้าที่ ในส่วนการแทรกแซงการจัดกิจกรรมนั้น ที่เก็บสถิติอาจจะมีเพียง 7 ครั้ง แต่ทุกกิจกรรมที่เกี่ยวกับการเมืองที่จัดในจังหวัดเชียงใหม่ จะมีเจ้าหน้าที่ตำรวจ ทหาร นอกเครื่องแบบเข้ามาร่วมอยู่ในงานคอยสอดส่องอยู่เสมอๆ ซึ่งพฤติกรรมเหล่านั้นถือว่าเป็นเรื่องปกติ จนไม่สามารถบันทึกเป็นสถิติได้ รวมไปถึงปัจจัยสุดท้ายการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่รัฐที่เพิ่มมากขึ้นหลังการรัฐประหาร ที่ยกตัวอย่างเหตุการณ์ทั้ง 3 เหตุการณ์นั้น คือเหตุการณ์ที่เห็นได้ชัดว่ามีการละเมิดสิทธิจนรุนแรงถึงชีวิตและมีสื่อสาธารณะติดตามและนำเสนอข่าว แต่ก็มีการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่รัฐอีกมากมายที่เป็นเพียงเสียงบอกเล่าหรือข่าวลือมากมายที่หนาหูขึ้นมากในช่วงหลังรัฐประหาร หรือมากจนเก็บเป็นสถิติไม่ได้ เช่นการเรียกคนไปคุยในค่ายทหาร ซึ่งส่วนใหญ่จะถูกกำชับไม่ให้ไปบอกต่อกับใคร และจะมีเจ้าหน้าที่รัฐคอยติดตามความเคลื่อนไหวส่วนตัวตลอดเวลา

ที่กล่าวมาทั้งหมดอาจจะทำให้ดูสิ้นหวังและไม่เห็นทางออก แต่ทุกสิ่งก็ไม่สิ้นหวังไปเสียทีเดียว โดยสิ่งที่ทำให้เห็นว่าเชียงใหม่ยังคงมีเสียงของประชาชนและยังไม่เจียบงันก็จะเป็นการออกมาชุมนุมของกลุ่มคนอยากเลือกตั้งเมื่อเดือน กุมภาพันธ์ 2561 ที่บริเวณหน้าหอประชุม มช. ที่มีคนมาร่วมกันหลักร้อยคน โดยที่แกนนำการชุมนุมเป็นคนรุ่นใหม่ เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ซึ่งการนัดชุมนุมของกลุ่มคนอยากเลือกตั้งที่เริ่มจากกรุงเทพฯ แล้วส่งผลถึงคนเชียงใหม่ให้ลุกออกมาชุมนุม ก็แสดงให้เห็นว่าคนเชียงใหม่ยังคงสนใจในทางการเมือง หากการชุมนุมไม่ถูกสกัดกั้นโดยการมีการดำเนินคดี แกนนำที่เป็นนักศึกษาและมีการนัดชุมนุมบ่อยครั้งคงจะมีประชาชนชาวเชียงใหม่ออกมาชุมนุมกันมากกว่านี้ และความหวังอีก

อย่างหนึ่งในจังหวัดเชียงใหม่ก็คือ ในจำนวนคดีความที่ถูกดำเนินคดีทั้งหมด 10 คดีนั้น มีคดีที่ถูกพิพากษาจำคุกจริงๆ เพียงคดีเดียวเท่านั้น คือคดีของศิริวิมล ทำผิดประมวลกฎหมายอาญาคดี 112 อีก 9 คดี นั้นยังไม่มีใครถูกศาลตัดสินจำคุกแม้แต่คดีเดียว